

۱۳۹۷

گزارش آمار صادرات صنعت برق ایران

سندیکای صنعت برق ایران

Iran Electrical Industry Syndicate

سندیکای صنعت برق ایران

Iran Electrical Industry Syndicate

شناسنامه گزارش

عنوان: گزارش آمار صادرات صنعت برق ایران

تدوین: معاونت پژوهش و برنامه‌ریزی سندیکای صنعت برق ایران

تاریخ گزارش: ۱۳۹۷

فهرست مطالب

۱- مقدمه	۳
۲- صادرات کالا و تجهیزات برقی	۳
۲-۱- روند صادرات کالا و تجهیزات صنعت برق	۴
۲-۲- صادرات کالا و تجهیزات صنعت برق در سال ۱۳۹۶	۴
۲-۳- صادرات کالا و تجهیزات صنعت برق در سال ۱۳۹۷	۷
۲-۴- مقایسه صادرات کالا و تجهیزات صنعت برق در شش ماهه اول سال ۱۳۹۶ و ۱۳۹۷	۹
۳- صادرات انرژی برق	۹
۴- صادرات خدمات فنی و مهندسی	۱۱
جمع بندی	۱۲

۱- مقدمه

صنعت برق ایران در سال‌های گذشته، به سمت صادرات توجه بیشتری نشان داده است و با توجه به رکودی که در پروژه‌های زیرساختی دولت در حوزه برق در سال‌های اخیر اتفاق افتاده است، اهمیت استراتژی صادرات برای مدیران و صاحبان کسب و کار این صنعت دو چندان شده است؛ هرچند که مشکلات ناشی از تحریم، روند توسعه صادرات صنعت برق را کاهش داده است. در عین حال ظرفیت‌های بالقوه‌ای در این صنعت وجود دارد که می‌تواند در استراتژی توسعه صادراتی مورد توجه قرار گیرد. لذا با توجه به اهمیتی که موضوع صادرات صنعت برق داشته است، نیاز به شناخت واقعی از وضع موجود و تحلیل شرایط بر اساس آمار و ارقام واقعی اهمیت فوق العاده‌ای پیدا کرده است.

سندیکای صنعت برق ایران با هدف ارائه تصویر روشنی از وضعیت صادرات این صنعت، با جمع آوری اطلاعات از پایگاه داده‌های آمار ثبتی گمرک ایران که میزان تجارت خارجی ایران را بر اساس کدهای تعرفه‌ای ثبت کرده است، و همچنین گزارش‌های سازمان توسعه تجارت ایران و اطلاعات منتشر شده شرکت توانیر، نسبت به استخراج آمار صادرات صنعت برق اقدام و گزارش آماری صادرات برق ایران را تدوین کرده است. در این گزارش نتایج بدست آمده از استخراج از اطلاعات واقعی از پایگاه‌های داده کشور در بازه زمانی ۱۳۸۰ تا ۱۳۹۷، بصورت جداول و نمودارهای آماری ارائه شده است.

صادرات صنعت برق ایران از سه بخش «کالا و تجهیزات برقی»، «خدمات فنی و مهندسی برقی» و «صادرات انرژی برق» تشکیل شده است. این صادرات ماحصل فعالیت بیش از ۲۲۰۰ بنگاه اقتصادی و اشتغال بیش از ۱۵۲ هزار نفر می‌باشد که در سه خوشه اصلی «شرکت‌های سازنده تجهیزات»، «شرکت‌های پیمانکاری، مشاوره، و مهندسی بازرگانی»، و «شرکت‌های تولید، انتقال و توزیع برق» فعالیت می‌کنند.

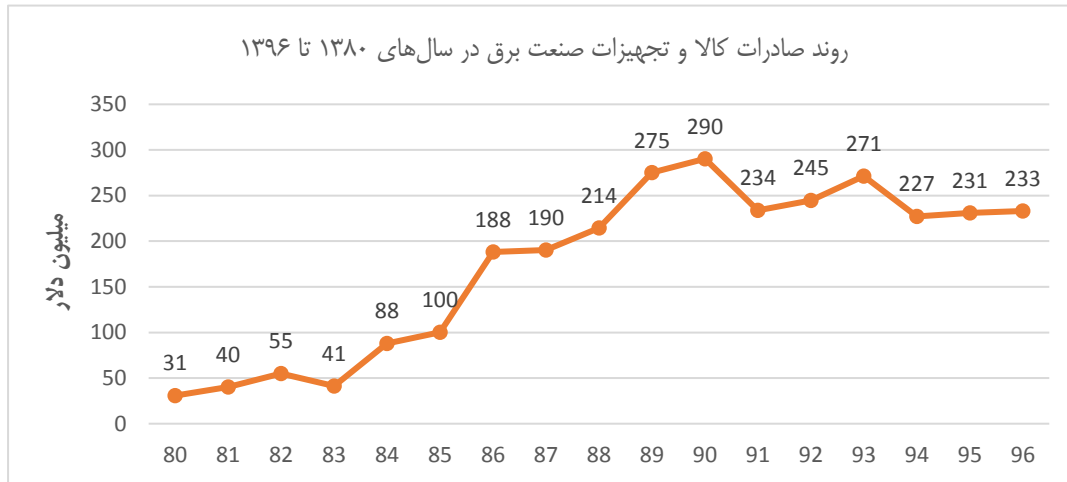
۲- صادرات کالا و تجهیزات برقی

در این بخش «روند صادرات کالا و تجهیزات صنعت برق طی سال‌های ۱۳۸۰ تا ۱۳۹۶» و «صادرات کالا و تجهیزات صنعت برق در سال ۱۳۹۶ و شش ماهه سال ۱۳۹۷» بررسی شده است.

۲-۱- روند صادرات کالا و تجهیزات صنعت برق

صادرات صنعت برق طی سال های ۱۳۸۰ تا ۱۳۹۶ بطور کلی دارای یک روند صعودی بوده و بطور متوسط سالانه ۹ درصد رشد داشته است. بر اساس اطلاعات ارائه شده در این نمودار، میزان صادرات این صنعت از ۳۰ میلیون دلار در سال ۱۳۸۰ به ۲۳۳ میلیون دلار در سال ۱۳۹۶ رسیده است که تقریباً ۸ برابر شده است. این رشد در برخی سالها متوقف شده و کاهش یافته است. شکل ۱ روند صادرات کالا و تجهیزات برقی را از سال ۱۳۸۰ تا سال ۱۳۹۶ نشان می دهد.

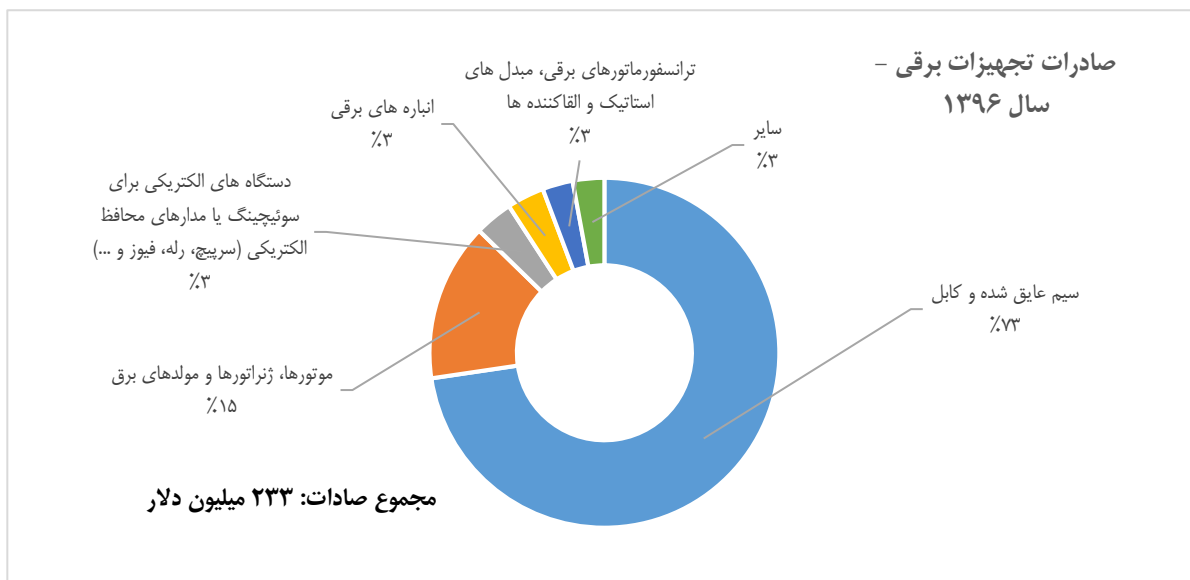
شکل ۱- روند صادرات کالا و تجهیزات برقی در سالهای ۱۳۸۰ تا ۱۳۹۶

۲-۲- صادرات کالا و تجهیزات صنعت برق در سال ۱۳۹۶

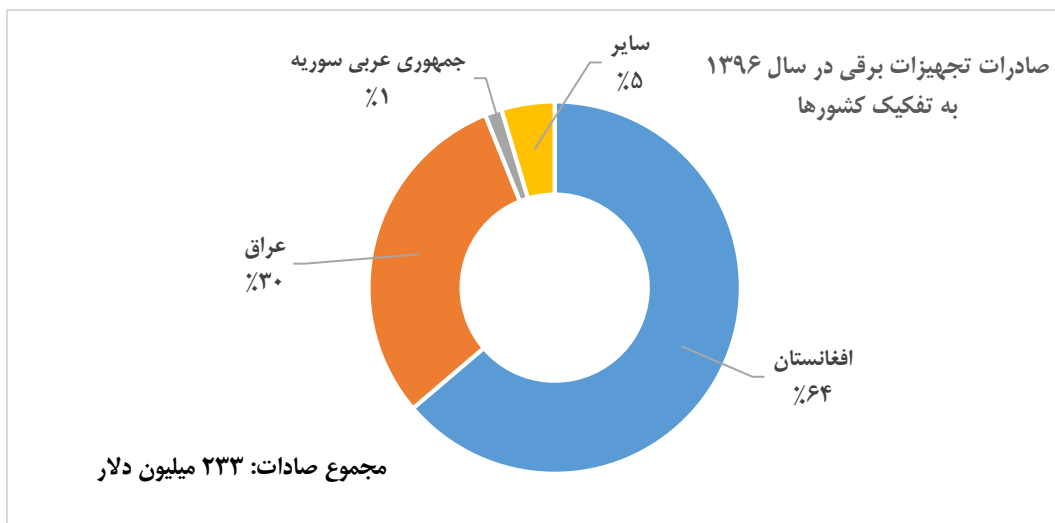
شکل ۲ میزان صادرات «کالا و تجهیزات صنعت برق» را در سال ۱۳۹۶ نشان می دهد. همانطور که در این نمودار دیده می شود، مجموع کل صادرات تجهیزات برق در سال ۱۳۹۶ حدود ۲۳۳ میلیون دلار بوده است که «سیم و کابل» با ۱۶۹ میلیون دلار صادرات و ۷۳ درصد از کل، بیشترین سهم را در صادرات تجهیزات برق دارد. بعد از سیم و کابل، «انواع موتورها،

ژنراتورها و مولدهای برق» و «انواع دستگاه های الکتریکی برای سوئیچینگ یا مدارهای محافظ الکتریکی» به ترتیب با ۳۴ و ۸,۲ میلیون دلار بیشترین میزان صادرات را به خود اختصاص می دهند.

شکل ۲- صادرات تجهیزات برقی در سال ۱۳۹۶ به تفکیک گروه کالایی

شکل ۳- صادرات تجهیزات برقی در سال ۱۳۹۶ به تفکیک کشورها

شکل ۳ میزان صادرات «کالا و تجهیزات صنعت برق» را به تفکیک کشورهای مقصد در سال ۱۳۹۶ نشان می‌دهد. همانطور که در این نمودار دیده می‌شود، بیشترین میزان صادرات ایران در سال ۱۳۹۶ به کشور «افغانستان» با ۱۴۷ میلیون دلار بوده است که معادل ۶۴ درصد از کل صادرات تجهیزات برق می‌باشد. بعد از افغانستان، «عراق» و «جمهوری عربی سوریه» به ترتیب ۶۹،۷ و ۳،۳ میلیون دلار بیشترین میزان سهم را در صادرات تجهیزات برقی ایران به خود اختصاص می‌دهند. اطلاعات صادرات کالا و تجهیزات برقی به تفکیک کد تعرفه چهار رقمی در جدول ۱ با ترتیب نزولی ارائه شده‌است.

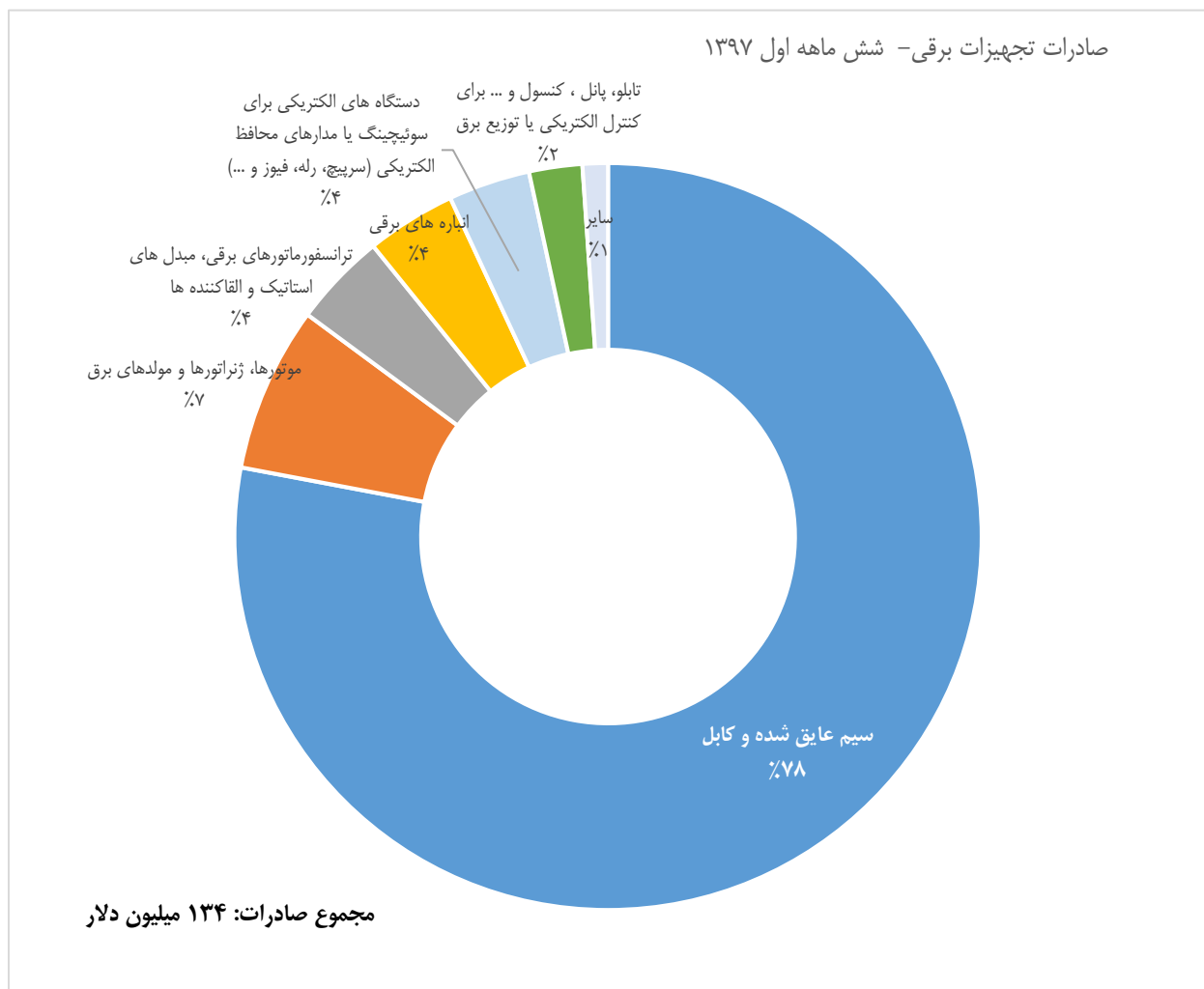
جدول ۱- صادرات کالاها و تجهیزات برقی در سال ۱۳۹۶ به تفکیک کد تعرفه ای

کد تعرفه چهار رقمی	انواع دسته	مجموع وزنی (کیلوگرم)	مجموع ریالی صادرات	مجموع دلاری صادرات
۸۵۴۴	سیم عایق شده و کابل	۱۹.۷۴۶.۳۷۹	۵.۷۵۲.۷۶۷.۶۱۶.۴۶۳	۱۶۹.۲۳۴.۳۸۱
۸۵۰۱-۸۵۰۲-۸۵۰۳	موتورها، ژنراتورها و مولدهای برق	۶.۸۶۰.۷۰۸	۱.۱۵۳.۲۷۰.۵۲۳.۹۳۱	۳۴.۱۰۰.۱۵۰
۸۵۳۶	دستگاه های الکتریکی برای سوئیچینگ یا مدارهای محافظ الکتریکی (سرپیچ، رله، فیوز و ...)	۱.۱۱۴.۵۳۳	۲۸۴.۴۶۱.۴۰۶.۲۹۰	۸.۲۰۶.۱۳۸
۸۵۰۷	انباره های برقی	۳.۹۷۷.۷۲۹	۲۸۲.۷۷۳.۲۲۴.۷۶۴	۸.۰۴۵.۹۳۹
۸۵۰۴	ترانسفورماتورهای برقی، مبدل های استاتیک و القاکننده ها	۱.۲۵۵.۴۴۴	۲۲۸.۵۱۳.۴۳۶.۶۸۰	۶.۵۵۶.۰۱۶
۸۵۳۷-۸۵۳۸	تابلو، پانل ، کنسول و ... برای کنترل الکتریکی یا توزیع برق	۱.۱۵۸.۳۶۰	۱۰۸.۰۱۱.۲۴۹.۰۰۱	۳.۰۲۰.۷۳۴
۸۵۳۹-۸۵۴۰	لامپ و لوله های برقی رشته ای یا تخلیه الکتریکی	۳۲۲.۹۸۲	۷۰.۸۸۳.۴۲۹.۳۸۴	۲.۰۰۹.۱۰۸
۸۵۳۵	دستگاه های برقی برای قطع، وصل یا تغییر حفاظت (کلید، فیوز، کنکتورها)	۴۳.۷۸۵	۴۳.۱۰۷.۹۱۸.۸۸۵	۱.۳۰۷.۰۰۱
۸۵۴۶-۸۵۴۷	مقره و قطعات عایق از برق	۶۱.۶۷۶	۶.۵۰۱.۹۷۲.۳۸۷	۱۹۱.۶۱۰
۸۵۳۲	خازن های برقی	۹.۶۱۵	۵.۷۹۲.۲۴۵.۲۶۸	۱۷۰.۰۴۳
۸۵۴۱	انواع دیودها، ترانزیستورها، وسایل غیر هادی	۶.۳۳۴	۲.۴۶۹.۴۶۲.۱۳۹	۷۳.۴۳۷
۸۵۳۴	مدارهای چاپی	۶۹۷	۵۱۰.۶۸۸.۲۹۹	۱۵.۷۲۳
۸۵۳۳	مقاومتهای الکتریکی	۴.۷۰۰	۲۷۴.۵۳۵.۴۶۰	۸.۴۶۰
۸۵۰۵	آهنرباهای الکتریکی	.	.	.
	مجموع	۳۴.۵۶۲.۹۴۲	۷.۹۳۹.۳۳۷.۷۰۸.۹۵۱	۲۳۳.۰۲۸.۷۳۰

۲-۳- صادرات کالا و تجهیزات صنعت برق در سال ۱۳۹۷

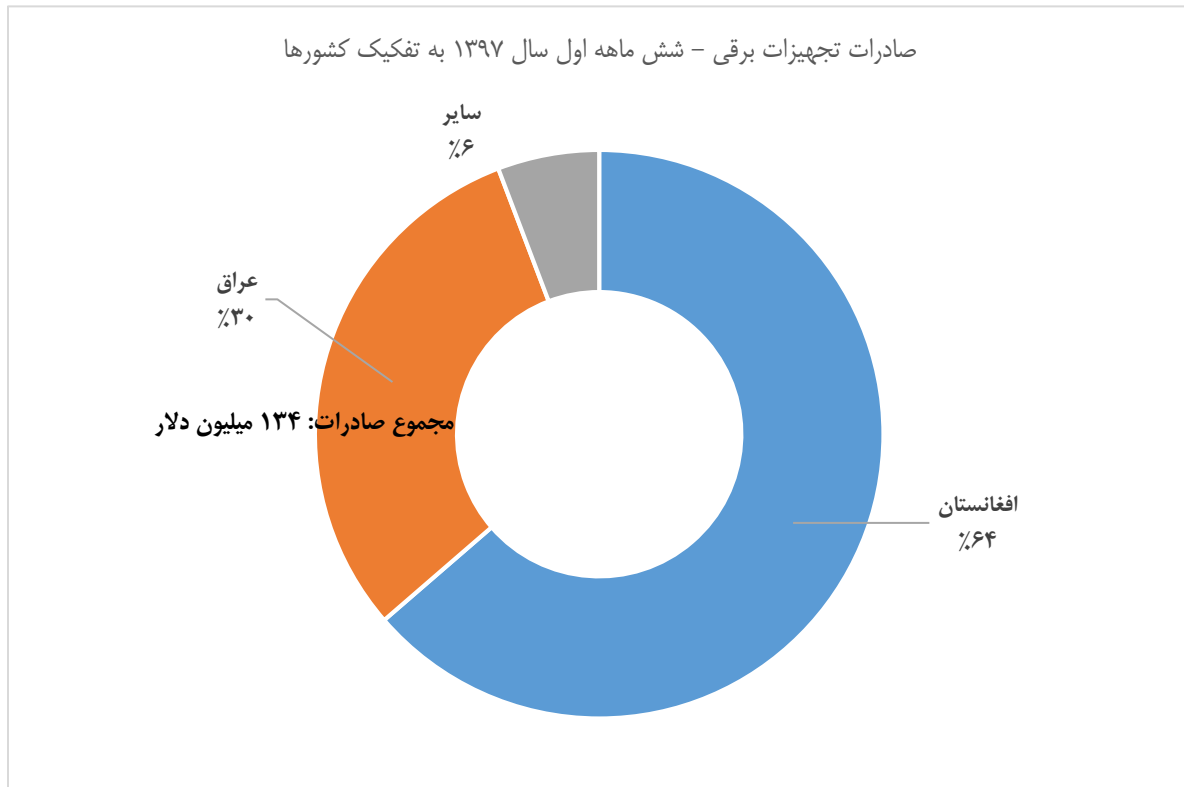
شکل ۴ میزان صادرات «کالا و تجهیزات صنعت برق» را در شش ماهه اول سال ۱۳۹۷ نشان می‌دهد. همانطور که در این نمودار دیده می‌شود، مجموع کل صادرات تجهیزات برق در شش ماهه اول سال ۱۳۹۷ حدود ۱۳۴ میلیون دلار است که «سیم و کابل» با ۱۰۵ میلیون دلار صادرات و اختصاص ۷۸ درصد از کل صادرات، بیشترین سهم را در صادرات تجهیزات برق دارد. بعد از سیم و کابل، «انواع موتورها، ژنراتورها و مولدهای برق» و «انواع ترانسفورماتور» به ترتیب با ۹۶ و ۵۴ میلیون دلار بیشترین میزان صادرات را به خود اختصاص می‌دهند.

شکل ۴ - صادرات تجهیزات برقی - شش ماهه اول ۱۳۹۷

شکل ۵ میزان صادرات «کالا و تجهیزات صنعت برق» را به تفکیک کشورهای مقصد در شش ماهه اول سال ۱۳۹۷ نشان می‌دهد. همانطور که در این نمودار دیده می‌شود، بیشترین میزان صادرات ایران در شش ماهه اول سال ۱۳۹۷ به کشور «افغانستان» با ۸۵ میلیون دلار بوده است که ۶۴ درصد کل صادرات تجهیزات برقی را به خود اختصاص می‌دهد. بعد از افغانستان، «عراق» با ۴۱ میلیون دلار دومین مقصد صادراتی ایران در شش ماهه اول سال ۱۳۹۷ بوده است.

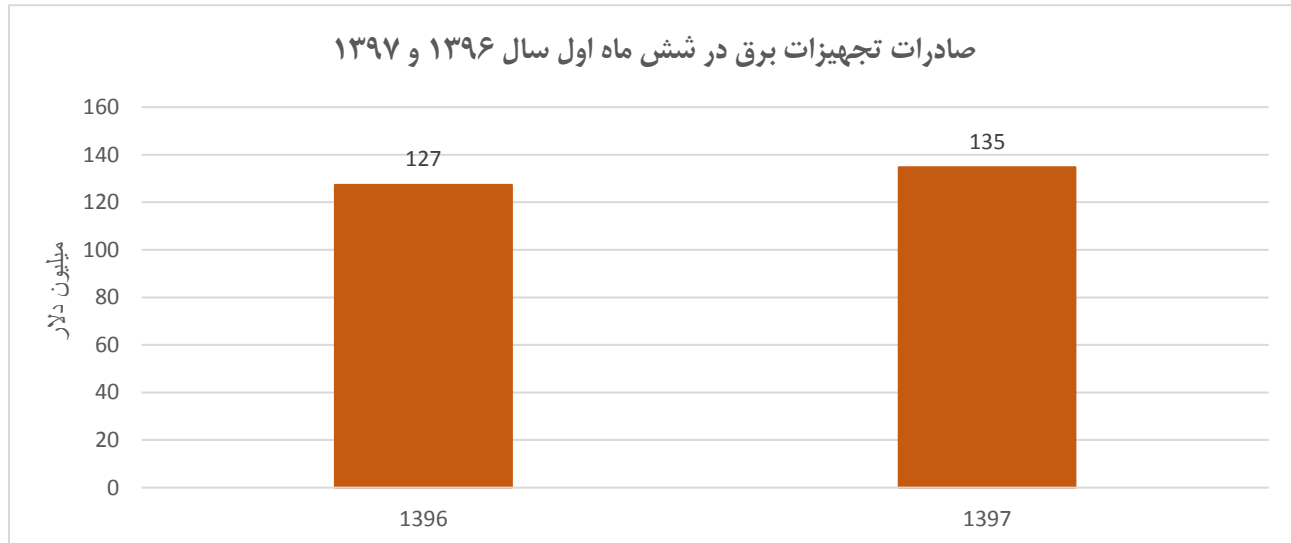

- صادرات تجهیزات برقی - شش ماهه اول سال ۱۳۹۷ به تفکیک کشورها شکل ۵

۲-۴- مقایسه صادرات کالا و تجهیزات صنعت برق در شش ماهه اول سال ۱۳۹۶ و ۱۳۹۷

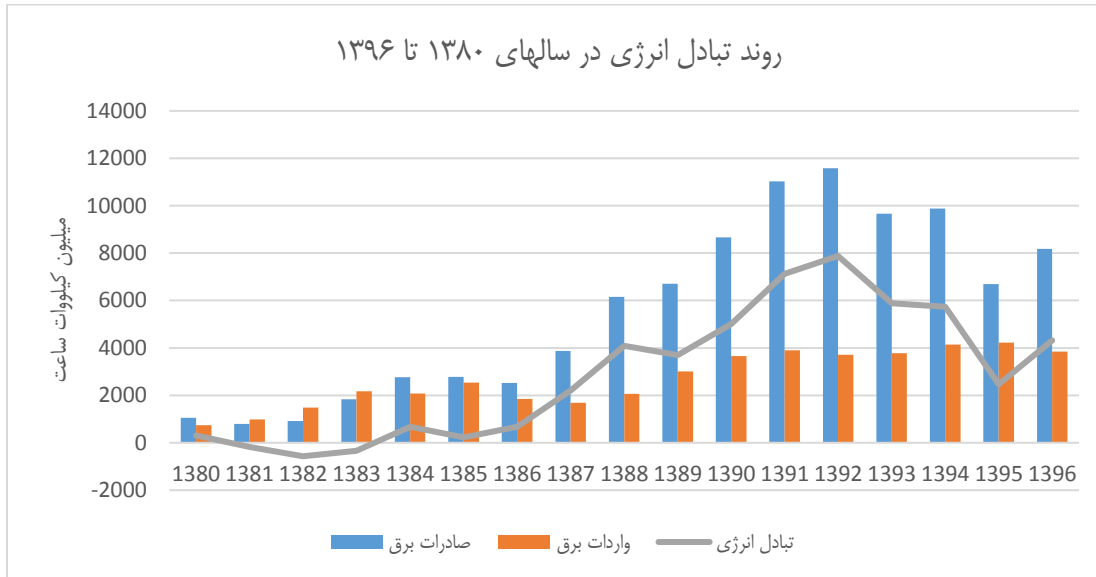
شکل ۶ بیانگر تغییر صادرات «کالا و تجهیزات صنعت برق» شش ماهه اول سال ۱۳۹۷ در مقایسه با دوره مشابه آن در سال ۱۳۹۶ می‌باشد. همانطور که در این نمودار دیده می‌شود، مجموع کل صادرات تجهیزات برق در شش ماهه اول سال ۱۳۹۷ نسبت به مدت مشابه آن در سال ۱۳۹۶ به ۱۳۴ میلیون دلار رسیده که رشدی معادل ۶ درصد داشته است.

شکل ۶- صادرات تجهیزات برق در شش ماه اول سال ۱۳۹۶ و ۱۳۹۷

۳- صادرات انرژی برق

صادرات برق به عنوان انرژی طی سال‌های ۱۳۸۰ تا ۱۳۹۶ بطور کلی دارای یک روند صعودی بوده و بطور متوسط سالانه ۱۴ درصد رشد داشته است. بر اساس اطلاعات ارائه شده در شکل ۷، میزان صادرات انرژی برق از ۱۰۴۹ میلیون کیلووات ساعت در سال ۱۳۸۰ به ۸۱۲۷ میلیون کیلووات ساعت در سال ۱۳۹۶ رسیده است و تقریباً ۸ برابر شده است. این رشد در برخی سال‌ها متوقف شده و کاهش یافته است. نمودار زیر روند صادرات برق و انرژی را از سال ۱۳۸۰ تا سال ۱۳۹۶ نشان می‌دهد. صادرات برق در سال ۱۳۹۶ میزان ۸,۱۷۲ میلیون کیلووات ساعت و میزان وادات در همین سال ۳,۸۵۲ میلیون کیلووات ساعت بوده که در نتیجه می‌توان گفت خالص صادرات حاصل از تبادل انرژی برق ایران در سال ۱۳۹۶ برابر ۴,۳۲۰ میلیون کیلووات ساعت بوده است.

شکل ۷- روند تبادل انرژی در سالهای ۱۳۸۰ تا ۱۳۹۶

بر اساس اطلاعات ارائه شده در لایحه بودجه سال ۱۳۹۸، درآمد حاصل از صادرات برق در سال ۱۳۹۶ مبلغ ۲۲,۶۳۵ میلیارد ریال بوده است. این در حالی است که مصوب درآمد حاصل از صادرات برق در سال ۱۳۹۶ و ۱۳۹۷ به ترتیب ۲۲,۶۵۰ و ۱۷,۹۰۶ میلیارد ریال و همچنین در لایحه بودجه سال ۱۳۹۸ میزان درآمد حاصل از صادرات برق ۴۲,۱۴۰ میلیارد ریال پیش بینی شده است. جدول ۲ درآمد حاصل از صادرات را براساس مصوب و عملکرد سال‌های ۱۳۹۶ تا ۱۳۹۸ نشان می‌دهد.

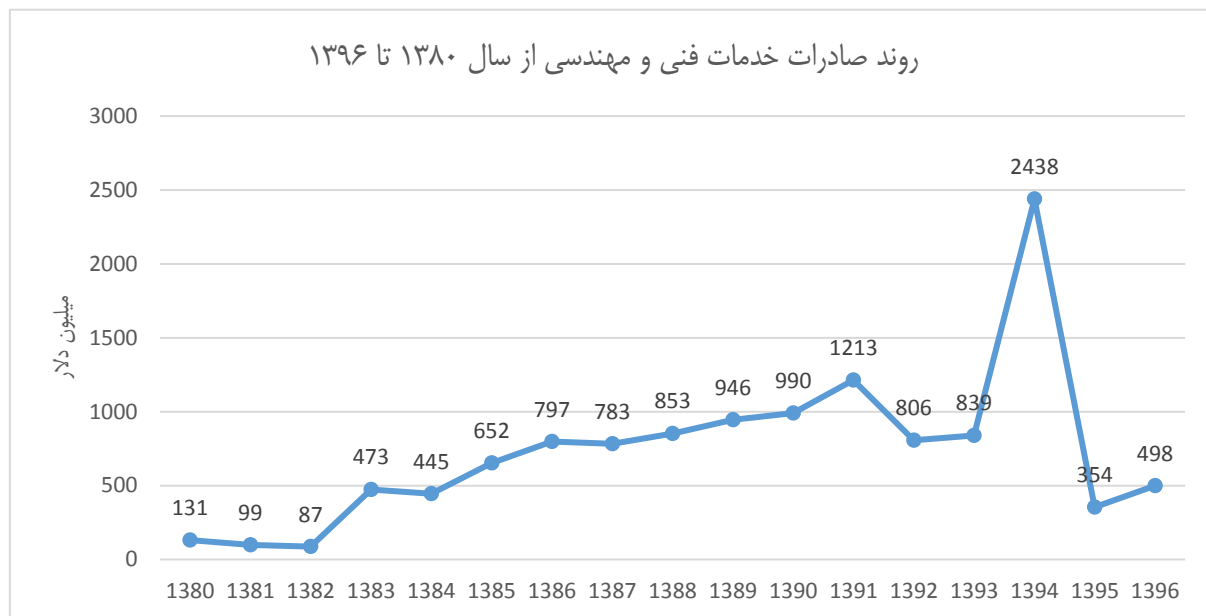
جدول ۲- درآمد حاصل از صادرات برق (میلیارد ریال)

سال	درآمد (میلیارد ریال)
لایحه ۱۳۹۸	۴۵,۱۴۰
مصوب ۱۳۹۷	۱۷,۹۰۶
مصوب ۱۳۹۶	۲۲,۶۵۰
عملکرد ۱۳۹۶	۲۲,۶۳۵

۴- صادرات خدمات فنی و مهندسی

شکل ۸ میزان صادرات «خدمات فنی و مهندسی صنعت برق» را طی سال‌های ۱۳۸۰ تا ۱۳۹۶ نشان می‌دهد. همانطور که در این نمودار دیده می‌شود، بیشترین میزان صادرات خدمات فنی و مهندسی صنعت برق در سال ۱۳۹۴ به میزان ۲,۴۳۸ میلیون دلار بوده است. بطور کلی صادرات خدمات فنی و مهندسی دارای یک روند صعودی بوده و بطور متوسط سالانه ۹ درصد رشد داشته است و در سال ۱۳۹۶ به عدد ۴۹۸ میلیون دلار رسیده است.

شکل ۸ - روند صادرات خدمات فنی و مهندسی از سال ۱۳۸۰ تا ۱۳۹۶

جمع بندی

بر اساس اطلاعات ارائه شده در این گزارش، مجموع ارزآوری حاصل از صادرات صنعت برق در سال ۱۳۹۶ برابر ۱,۲۹۶ میلیون دلار بوده است که این صادرات از سه بخش «تجهیزات برقی»، «انرژی برق» و «خدمات فنی و مهندسی برق» تشکیل می گردد. جدول ۳ ارزآوری حاصل از صادرات صنعت برق را در سال ۱۳۹۶ به تفکیک صادرات تجهیزات برق، صادرات انرژی برق و صادرات خدمات فنی و مهندسی نشان می دهد.

جدول ۳- ارز آوری حاصل از صادرات صنعت برق

نوع صادرات	میلیون دلار
صادرات تجهیزات برقی	۲۳۳
صادرات انرژی برقی	۵۳۸
صادرات خدمات فنی و مهندسی برق	۴۹۸
مجموع	۱,۲۹۶